

voditelji te dni v Rimu, da se posvetujejo, kako bo do nadaljevali vojsko proti nam in zaveznikom.

Posvetovanje v Rimu.

Posvetovanja v Rimu se udeležuje angleški, francoski in italijanski ministrski predsednik, Rusijo zastopa rimski poslanik, druge države so zastopane po svojih političnih in vojaških zaupnikih. Izmed vrhovnih poveljnikov je navzoč samo italijanski general Kadorna. Posvetovanje se suče o nadaljevanju vojske, posebno pa o tem, kako pričeti letošnje spomladne ofenzive. Naš poročevalni urad pravi, da bo letos četverosporazum po drugem načinu napadal kaaor lani. Lani si je vsak izbral del fronte in na ta del nagromadil vse svoje kanone in moštvo. Letos pa nameravajo vse četverosporazumove države za del naše fronte zbrati vse svoje razpoložljive sile, tako da bi torej bila njih napadalna sila na izbranim frontinim oddelku vsaj štirikrat večja kakor lani. In kajpada italijanski listi že pišejo, da se proti Nemcem na vzhodu in zahodu ne bo dalo nič doseči, pač pa je pričakovati dobrih uspehov v ofenzivah proti Avstriji in Bolgariji. Dobro, naši vojaki so pripravljeni, se meriti tudi z vsem četverosporazumom.

Naš cesar vojakom.

Naš cesar bi pod častnimi pogoji rad imel mir. Toda če sovražniki odgovarjajo na našo mirovno ponudbo s tem, da se posvetujejo, kako spomladni pomoriti in pobiti naše vojaštvo in razbiti Avstrijo, potem pač našemu cesarju ne preostane nič drugega, nego da zakliče našim fantom in možem: Naprej!! Dne 5. jan. je izdal cesar Karel to-le armadno povelje:

Vojaki!

Vi veste, da sem jaz in z menoj zvezani vladarji poskusili, da bi za mir, ki ga cel svet tako neizmerno želi, pripravili tla. Zdaj je došel odgovor naših sovražnikov: vsi odklanjajo, ne da bi natančneje poznali naših pogojev, ponujano roko.

Ni še dovolj žrtv. Še več se jih mora dopri- nesti. Vsa krvinda zadene naše sovražnike. Bog mi je priča.

In zopet Vam velja, vojni tovariši, moj klic! Vaš meč je v 30 vojnih mesecih, kateri bodo skoraj za nami, govoril jasno in odločno. Vaša hrabrost in Vaše junaštvo naj imata tudi v bodoče besedo!

Štiri sovražna kraljevstva so bila po Vas in armadah naših hrabrih zaveznikov razbita, mogočne trdnjave smo premagali, velike pokrajine sovražnega ozemlja smo si osvojili. Kljub vsemu temu sovražni mogočnjaki slepijo svoje narode in svoje armade vedno z upanjem, da se bo njih usoda vendar preobrnila. Dobro — na Vas je ležeče, da še nadalje napravite ž njimi železni obračun!

Poln ponosnega zaupanja v svojo vojno moč Vam stojim na čelu! Naprej z Bogom!

Karel.

Približno enako armadno in brodogovorno povelje je izdal tudi nemški cesar Viljem.

In mir?

Na bojiščih bosta torej pela puška in kanon naprej svojo pesem. Kljub temu je treba vedeti, da

žep, ampak za grajski in židovski. Lahko umljivo, da je rusinski ratar precej len in se izseljuje. Kar so bili kmečki puniti nekaj za gradove in veleposestva v naši domovini, taka šiba božja je ta vojna za galjska gradišča in za veleposest. Galicijo sem celo premeril z lastnimi nogami pred in po bitkah ter videl, kako je stoletnim gradovom z gospodarskimi poslopi vred kikirikal rdeči petelin...

Po teh ogromnih žitnicah smo korakali iz Kurovic ves dan in dospeli v selo Przegnojow. Tukaj so nam ljudje že pravili, da so videli kozake z dolgimi sulicami. Zapovedana je bila tudi nam največja previdnost v noči, ker sovražnik ni več daleč. To slavnostno selo, ležeče v popolni ravnini, je kaj pusto in dolgočasno. Mravljinici mrzjeje in pričajene-ga strahu so mi gomozeli po hrbtu, ko sem se pomikal med bajtami. Straže so bile razpostavljene ob vseh izhodih in dohodih. S stotnikom Franciom sva si poiskala v prenočišče navadno kolarnico pri neki kmečki bati, bolj koncem vasi. Dolgo sem premetaval vozove, pljuge in brane, predno sem napravil toliko prostora, da sva polegla lahko mi dva v štric v slamo.

To je bila noč pred prvo bitko, tega sva se o ba dobro zavedala. Niso bila to prijetna čustva, saj se nobenemu niti sanjalo ni, kak lintver da je — pr va bitka... Znala sva tudi, da bi kateremu lahko ta prva praska upihnila luč življenja. Francel mi do dobra razložil, kako se je treba v boju plaziti po trebuhu in kriti glavo za kupcem zemlje.

Po podedovani slovenski navadi sva na slami nekaj časa tarnala in molodovala. Predno sva zaspala, si je Francel pripravil samokres, manj pa potisnil bridko sabljo.

(Dalje prih.)

naša vlada in zavezniki še niso odgovorile na čet verosporazumovo odklonitev. Kako bodo odgovorile, ali da bodo z obžalovanjem vzele odklonitev na znanje, ali da bodo še klub odklonitvi še enkrat pokli cale sovražnike na mir, je seveda neznanó. To se bo ravnalo po tem, kakšen odgovor je trenutno našemu končnemu cilju, to je častnemu miru, najbolj koristen. Gotovo pa je tudi, da vse nepristranske drža silijo na to, naj se vendar že sklene enkrat mir, in da si tudi ljudske množice v četverosporazumovih deželah silovito želijo miru. Ta dvojni pritisk bode prej ali slej učinkoval, toda pustiti mu je treba časa.

To je vse, kar se je od zadnjega tedna zgodilo v prilog ali neprilog miru.

Nov minister.

Predsednik prehranjevalnega urada Osk. Kokstein je odstopil, ker je uvidel, da se prehranjevanje države ne da vzorno urediti, ako Avstrija, Ogrska in armada ne postopajo popolnoma enotno in skupno. Sedaj je za voditelja prehranjevalnega urada imenovan ne več predsednik, ampak minister. In sicer je postal minister prehranjevalnega urada polkovnik Anton Höfer, rojen leta 1871 v Boceanu. Dosedaj je vodil pri najvišjem armadnem poveljstvu vse posle za prehrano armade. Mož je torej gotovo sposoben in izvežban, toda kakor rečeno, dokler ni vse prehranjevalno vprašanje združeno za celo državo in armado, v eni roki, bo delo ostalo polovičarsko.

Razne politične vesti.

„Tagespošta“ je na Treh Krajev dan pisala, da so lahko državni jezik, samostojnost Galicije, neva razdelitev okrožij na Češkem in druge enake reči zelo važne za Avstrijo, toda prerोजना države ne obsegajo, še manj pa rešijo postavljeno nalogo, da nastane nova Avstrija. Vse več je potrebno. S severom monarhije avstrijsko vprašanje ni rešeno, misliti je treba tudi na jug. Soglašamo! Sedanje ministstvo pa se je sestavilo iz samih mož, ki poznajo le sever!

„Slovenec“ je poročal, da je zagotovljen vstop vseh slovenskih (tudi liberalnih) in hrvatskih poslancev v Hrvatsko-slovenski klub. Ako je ta vest resnična, bo jugoslovanska skupina v državnem zboru štela nad 30 poslancev. „Slovenski Narod“ pa poroča, da poslanca dr. Ravnihar in dr. Rybar še nista dobila povabilo za vstop.

Dne 12. t. m. se vrši v Zadru skupni sestanek dalmatinske stranke prava in hrvatske stranke. Posvetovalo se bo o bodoči politiki obeh imenovanih strank.

„Češka Zveza“, v kateri so združeni vsi češki poslanci, je sklenila, da pozove ministrskega predsednika, naj skliče državni zbor. Zveza stoji na stališču, da sodelovanje ljudskega zastopstva pri vladi ni samo priporočljivo z ozirom na postavne predpise, ampak je tudi važen pogoj za uspešno rešitev gospodarskih in političnih zadev.

Pod predsedstvom poslanca Bilinskega so se od 14. decembra 1916 do 5. januarja 1917 vršila posvetovanja pododbora Poljskega kluba o izločitvi Galicije, in o preuredbi avstrijske ustave in uprave. Iz Dunaja se poroča, da se je med poljskimi strankami dosegel glede rešitve teh vprašanj popoln sporazum. Podrobnosti glede sklepov teh posvetovanj, ki bi nas zelo zanimala, pa niso objavljene.

Društvo „Svobodna sota“ hujša tudi v sedanjem času „notranjega hišnega miru.“ Razprodaja kolek, na katerem je naslikan svobodni trobentač, ki polaga svojo nogo na tilnik pred njim ležečega, grdo osmešenega jezuita. Preteklo nedeljo je društvo pod predsedstvom o. kr. dvornega svenika barona Hocka imelo glavno zborovanje, na katerem je nekdanji učitelj, poslanec Glöckel, strupeno napadal cerkev, kmetsko prebivalstvo in versko vzgojo otrok.

Zadnji čas so listi poročali, da bo predsednik avstrijskega državnega zbora dr. Sylvester odstopil, da napravi prostor kakemu drugemu članu nemškega „Nationalverbanda.“ List „Saazburger Volksblatt“ poroča, da dr. Sylvester gotovo ne prejme več zopetne izvolitve za predsednika.

Naš severoameriški poslanik grof Tarnovski se bo dne 13. t. m. iz Rotterdamu odpeljal v Ameriko. Četverosporazum mu je na pritisk Amerike dovolil svobodno vožnjo iz Evrope v Ameriko.

V nemškem glavnem stanu so se zadnje dni vršila važna posvetovanja, katerih so se udeležili naš zunanji minister prof. Cernin, nemški cesar ter naši in nemški visoki državniki in vojskovodje. Posvetovanje se je baje tikalo tudi vprašanja miru.

Po listih krožijo vesti, da je sedanji položaj med Ameriko in Nemčijo zelo zaletljiv in da se ni treba bati, da bi prišlo do ostrega spora med obema državama.

Rumunsko bojišče.

Naša pot skozi Rumunijo je zmagovita, hiteča od zmage do zmage, prodirajoča vedno naprej. Cela

dežela Dobruča med Črnim morjem in Donavo je v rokah zmagovitih bolgarskih, turških in nemških čet.

V rumunski ravnini smo ob spodnjem toku Sereta vrgli sovražnika na vzhodni breg reke. Padli ste že dve velevažni postojanki sovražne armade, mesti Brajla ob Donavi in Foksanji, ki leži zahodno od Sereta (severno od Rimnicul-Sarata). Sedaj ogrožujejo naši topovi že mesto Galaac, (ob Donavi pri izlivu Sereta). Južnovzhodno od Foksanija so Rusi dne 6. jan. na 25 km dolgi fronti poskusili protiofenzivo, ki se je izjalovila. Po zavzetju mesta Foksanji so Avstriji in Nemci ob reki Putni izvojevali nad Rusi in Rumuni v dvodnevni bitki lepo zmago. Armada nadvojvoda Jožefa se ob rekah Trotsul, Ojtoz in Putna bliža moldavski ravnini ob srednjem Seretu.

Brajla padla.

V petek, dne 5. januarja, so bolgarske, nemške, avstrijske in turške čete zasedle mesto Brajla ob Donavi. O zavzetju Brajle se poroča: Bitka za južni breg spodnjega Sereta se je po ljutem borenju na 50 km dolgi bojni črti odločila našim armadam v korist. Rusi in Rumuni so bili premagani in so izgubili svojo močno utrjeno opirališče na južnem bregu Sereta, kjer so, kakor je poročalo časopisje četverosporazuma, nameravali pričeti svojo ofenzivo. V širini 13 km so naši prodri do močvirnih nizin in do brega spodnjega Sereta. Krvave izgube premaganih ruskih rojev so težke. Ker sta odlično sodelovali donavska in dobroška armada, so zavezniki premagali najvažnejše rumunsko trgovsko mesto Brajlo. Natančno v enem mesecu so prekoračile čete zaveznikov približno 200 km dolgo črto iz Bukarešte v Brajlo, med neprestanimi boji. S svojimi pristaniškimi napravami, skladišči in drugimi napravami tvori donavsko mesto s 50.000 prebivalci našim armadam zelo važno vojno opirališče. Donavske ladje vozijo sedaj lahko iz srca Nemčije in Avstrije do Brajle. Popolnoma je preprečena rusko-rumunska plovnica po Donavi. Najskrajnejše vzhodno opirališče rusko-rumunske postojanke ob Seretu, mesto Galaac, se že nahaja v ognju naših topov. Proti središču postojanke ob Seretu pri vasi Fundeni naše čete zmagovito napadajo.

Mesto Brajla.

Glavno trgovsko mesto Rumunije, Brajlo ob Donavi, so naše hrabre čete zavzele. Če se pride po Donavi v Brajlo, je videti mesto prav malo, dasi je za 50.000 stanovnikov izredno razsežno, ker stoji na planoti, ki se razteza 20 do 30 metrov nad reko, do čim vodijo k vodi strmi bregovi. Brajlo nazivljejo Rumuni kot najlepše mesto v deželi in ta trditve ni prefrana; celo Bukarešta ni lepša. Docim so druga mesta v deželi gnezda z malo postavnimi hišami, nerodno zidanimi, ter raztrganim tlakom, je Brajla jako moderno mesto, dobro potlakano in rodno zidano. Za časa krimske vojske se je po poročilu irskega poročevalca raztezala tu še velika prašna planjava, na kateri so stale nekatere raztresene hiše. V pol stoletja se je razvila Brajla v največje izvozno pristanišče Rumunije. V Brajli se stekajo važne železniške proge. V pristanišču ob Donavi so velike zaloge žita in moke, severno od mesta pa obsežna skladišča petroleja. Mesto je bilo nekaj turška trdnjava, ki so jo Rusi prvič osvojili leta 1770. Danes nimajo te stare utrdbe seveda nobenega pomena, pač pa so se nahajale na jugozapadu mesta nove, v sedanji vojni zgrajene utrjene postojanke, ki so jih naše čete zavjevale.

Mesto Foksanji v naših rokah.

Močno utrjena rumunska trdnjava Foksanji, — zadnji steber rusko-rumunskih postojank pred Seretom — se nahaja v rokah naše zmagovite Falkenhaynovske armade. V ponedeljek, dne 8. januarja, ob 8. uri jutraj, so zmagovalci vkorakali v Foksanji. Vjeli so skoraj 4000 mož. Foksanji leži 16 km zapadno Sereta ob železniški progi Bukarešta—Črnovice ter je moderna trdnjava, katere pas ima 12 do 16 km v premeru. Utrdbe so se pred vojno nahajale le na vzhodni in severni strani — proti Rusom! — sedaj so jih menda zgradili tudi na zapadni in južni strani. Pri Foksaniju se je vršila leta 1789 huda bitka, v kateri so Avstriji in Rusi premagali Turke; mesto je takrat padlo v ruske roke. Foksanji je štel sedaj pred vojno 25.000 prebivalcev.

Bitka ob Putni.

Ob reki Putni izvira v rumunskem obmejnem gorovju vzhodno od sedmograškega mesta Kezdivarhely, izteka se v Seret) so avstro-ogrsko čete v dvodnevni bitki dne 7. in 8. januarja izvojevale sijajno zmago nad Rusi in Rumuni. Vrgle so sovražnika, ki se je po porazu pri Foksaniju ustavil na levem bregu Putne, proti Seretu. Vjeli smo ta dva dni